

Aika: Perjantai 23.8.2024 klo 8.15-10.15

Paikka: Lamminrahkan koulu, Mossin puistokatu 33

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala,
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi,
Latvala Mikko	kunnanjohtaja	Vesilahti, 2. vpj.
tilalla:		
Haapaniemi Timo	kehitysjohtaja	Vesilahti
Linnamaa Reija	johtaja	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Piiparinen Pauli	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä, 84-87 §
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia, 1. vpj.
Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihiteeri	sihteeri, TKS

Kutsutut:

Kummola Kalervo	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere
Keskinen Maggie	yhteysjohtaja	Tampere, 85 §
Savisaari Lauri	sivistyspalvelujen johtaja	Tampere, 84-91 §
Nordling Merja	hyvinvointipäällikkö	TKS, 84-86 §
Touru Tapani	liikennejärjestelmäpäällikkö	TKS, 84-91 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

84 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	3
85 § VARHAISKASVATUKSEN OSAAJAPULA	4
86 § VARHAISKASVATUKSEN PALVELUSETELI, ASiantuntijaselvityksen hankinta	5
87 § MAL 2024-2027 -SOPIMUSNEUVOTTELUT; VALMISTELURYHMÄN EHDOTUS SOPIMUKSEKSI	9
88 § OJALA-LAMMINRAHKA, RAJA-ALUEYHTEISTYÖN CASE-ESIMERKKI.....	11
89 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT.....	12
90 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET	13
91 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	14

84 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Kokouksen 9.8.2024 täytäntöönpano

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
EU-toimintojen järjestäminen vuonna 2025	Asian valmistelu jatkuu ohjausryhmässä	EU-toimisto, BT, kunnat
MAL5 (2024-2027) -sopimusneuvottelut, neuvottelutulos	Sopimuksen viimeistely jatkuu neuvottelussa 20.8.2024 ja KJK:ssa 23.8.	Neuvotteluryhmä
Maankäyttöyhteistyö seudullisesti merkittävillä työpaikka-alueilla	Valmistelu jatkuu työpaikka-aluekohtaisesti kunnissa ja seudullisesti tilannekuvan osalta käydyn keskustelun mukaisesti	TKS, kunnat, BT

Liitteet:

KJK muistio 9.8.2024

85 § VARHAISKASVATUKSEN OSAAJAPULA**Kuntajohtajakokous 23.8.2024**

Päätösehdotus: Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä tilannekatsauksen tiedoksi ja

keskustella vaikuttamistoimista varhaiskasvatuslain toimeenpanoon.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Käsittelyvaiheet:

Perustelut: Yhteysjohtaja Maggie Keskinen

Valtio ja kuusi suurinta kaupunkia ovat allianssikumppanuudessa selvittäneet kaupunkien varhaiskasvatuksen henkilöstöpulan tilannetta suhteessa varhaiskasvatuslain vuonna 2030 voimaan astuvaan henkilöstömitoituksen muutokseen. Selvityksen lopputuloksena on päädytty siihen, että kaupungeista puuttuu noin 8000 korkeakoulutettua osaajaa varhaiskasvatuksesta. Nykyiset toimet henkilöstön kouluttamiseen eivät riitä eikä 2030 tulla mitoitukseen pääsemään. Varhaiskasvatuslain toimeenpano on kriittisessä tilanteessa, ja siihen on reagoitava nyt, mikäli tavoitteesta pidetään kiinni. Kokonaisuus on palveluiden järjestäjille merkittävä riski.

Yhteysjohtaja Maggie Keskinen selostaa asiaa kokouksessa.

86 § VARHAISKASVATUKSEN PALVELUSETELI, ASiantuntijaselvityksen HANKINTA

- Kuntajohtajakokous 23.8.2024**
- Päätösehdotus:** Seutujohtaja Nurminen:
- Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan sopia varhaiskasvatuksen palveluseteliä koskevan asiantuntijaselvityksen hankinnasta.
- Päätös:** Kuntajohtajakokous päätti,
- kuntayhtymä hankkii asiantuntijaselvityksen varhaiskasvatuksen palvelusetelistä ja
- että sivistyspalvelujen työryhmä viimeistelee hankinnan työsuunnitelman.
- Liitteet:**
- Käsittelyvaiheet:** SIPA 23.5., KJK 24.5.
- Perustelut:** Seutujohtaja Nurminen 16.8.2024
- Kuntajohtajat jatkavat keskustelua varhaiskasvatustyöryhmän selvityksen rinnalle hankittavasta asiantuntijaselvityksestä. Varhaiskasvatustyöryhmän oma selvitys on aikataulutettu käsiteltäväksi kuntajohtajakokouksessa 1.11.2024.
- Kuntajohtajat keskustelivat varhaiskasvatustyöryhmän väliraportoinnin yhteydessä tarpeesta tarkastella varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmää ja palvelusetelin roolia laajemmin.
- Esille on nostettu ulkopuolisen asiantuntijaselvityksen hankinta mm. seuraavien asioiden selvittämiseksi:
- Analyysi yksityisten palvelutuottajien kustannustasosta ja kannattavuudesta ja palvelusetelin tasosta toiminnan pysyvyyden turvaamiseksi.
 - Erityisen tuen tarpeen huomioiminen palvelusetelipäiväkotien toiminnassa ja palvelusetelin hinnoittelussa
 - Mahdollisuudet yksinkertaistaa tuottajien lupaehtoja mm. osa-aikaisen hoidon setelikertoimen osalta
 - Toimet tuottajien laiminlyödessä lupaehdot
 - Analyysi kunnallisen palvelutuotannon ja yksityisen palvelutuotannon strategista suhdetta.

- Vertailutietoa muiden suurten kaupunkien/seutujen palvelusetelikäytännöistä

Hankinta on mahdollista tehdä kuntayhtymän kautta.

Hyvinvointipäällikkö Nordling 16.5.2024

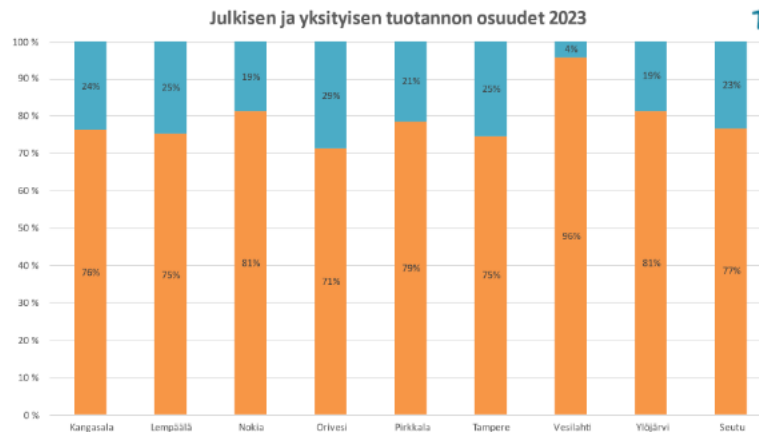
Kuntajohtajakokous 8.3.2024 antoi toimeksiannon varhaiskasvatuksen työryhmälle tilannekuva- ja selvitystyön toteuttamisesta kevään aikana.

Sivistyspalvelutyöryhmä on varhaiskasvatustyöryhmän ehdotuksesta päättänyt tehdä indeksitarkistuksen vuosittain ja päivittänyt asian palveluseteliä koskevaan sääntökirjaan huhtikuussa 2024. Aiemmin indeksitarkistus on tehty joka toinen vuosi. Vuosittainen indeksitarkistus helpottaa palvelusetelituottajien hintojen nousuun liittyvää painetta.

Palveluntuottajat ovat nostaneet esiin, että alle kolmevuotiaiden osuus lapsista on koko ajan kasvussa. Sama ilmiö näkyy myös kunnallisella puolella. Varhaiskasvatusryhmä selvittää alle kolmivuotiaiden kertotimen tasoa ja mahdollisen korotuksen taloudellisia vaikutuksia talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä. Kunnissa lasketaan parhaillaan myös kunnallisen palvelun hintoja, joihin alle kolmivuotiaiden määrän nousu on tuonut muutoksia.

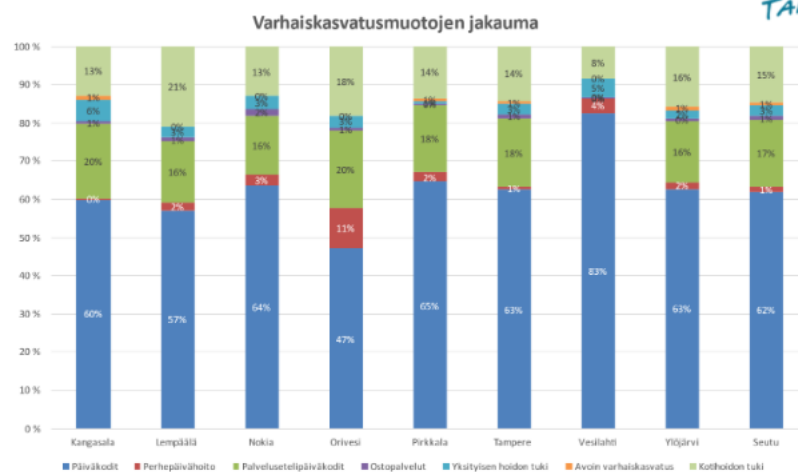
Yksityisen tuotannon on todettu olevan osa palvelujärjestelmää, ei pelkästään kunnallista palvelua täydentävä osa. Valmisteilla oleva seutuvertailu vuodelta 2023 antaa osviittaa talouteen ja eri palvelumuotojen käytön tämänhetkiseen tilanteeseen. Yksityisen tuotannon osuus seudulla vuonna 2023 oli 23 %. Yksityisessä tuotannossa on mukana palvelusetelipäiväkodit, ostopalvelut yksityisiltä ja yksityisen hoidon tuella rahoitetut palvelut. Palvelusetelipäiväkotien osuus seudulla 2023 oli keskimäärin 17 %.

Alla olevat taulukot ovat tulevan Seutuvertailun ei-julkisia ennakkotietoja vuoden 2023 tilanteesta:

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

- Yksityisen palvelutuotannon osuus pysyi ennallaan.
- Kuviossa esitetään kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen osuudet kunnittain.
- Kunnalliseen tuotantoon on laskettu mukaan kuntien päiväkodit ja perhepäivähoito.
- Yksityisessä tuotannossa on mukana palvelusetelipäiväkodit, ostopalvelut yksityisiltä ja yksityisen hoidon tuella rahoitetut palvelut.

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

- Kuviossa esitetään prosenttiosuuksin, miten varhaiskasvatukseen sijoittuvat eri palvelumuotojen piiriin.

Palvelusetelituotannon osuus palvelutarjonnasta vaihtelee kuntakohtaisesti. Palvelusetelipaikkojen lisääntyminen tai vähentyminen lähitulevaisuudessa vaihtelee seudun kuntien tarpeitten mukaan. Osassa kuntia palveluntuottajat ovat tehneet omia ratkaisujaan ja ilmoittaneet lopettavansa toimintansa joidenkin yksiköiden osalta. Nämä ilmoitukset on esitetty taloudellisten vaatimusten kera nopealla aikataululla. Palvelusetelitarjonnan määrään vaikuttaa kunnissa tehdyt linjaukset yksityisen tuotannon määrästä sekä kuntien palveluverkkoselvitykset analyysineen.

Varhaiskasvatustyöryhmä tuottaa selvityksen loppuraporttiin lisäksi seuraavat tiedot Tampereen kaupunkiseudun kunnasta:

1. Palvelusetelipaikkojen %- osuus

- tällä hetkellä
- ennuste 2025–2026 toimintakaudelle
- 2030 vuoteen mennessä.

2.Oletetut kunnallisten paikkojen lisäykset/vähennykset vuosilta

- * 2024
- * 2025
- * 2026
- * 2027–2030.

3.Laskennalliset esimerkit, tarkentuu

Taloudellisten näkökulmien lisäksi varhaiskasvatustyöryhmässä on mietitty palvelusetelituotannon laatuksymyksiä. Palveluseteliyksiköiden laadun tasapuolisuuden varmistamiseen on päivitettävä palveluntuottajien ja kuntien uudet, yhteiset kriteerit.

Palvelusetelituottajaksi ilmoittautumisvaiheessa yritykset hyväksyvät laadulliset kriteerit palvelutuotannolle. Laadukkaaseen toimintaan liittyy henkilöstön kelpoisuus ja sen vaikutukset pedagogiikkaan ja toiminnan laatuun. Kelpoisuusehtojen täytyminen vaihtelee palveluseteliyksiköissä. Tilanne vaikuttaa mm. varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumiseen ja toiminnan suunnitteluun, joista korkeakoulutetut opettajat vastaavat.

Palveluseteliyksiköissä tukea tarvitsevien lasten tilanne vaatii erityistä tarkastelua, sillä palveluseteliyksiköissä ei pääsääntöisesti ole saatavilla omia erityisopettajapalveluja, ainoastaan kuntien maksutta tarjoamaa erityisopettajien konsultaatiota. Tämän vuoksi kunnat maksavat korotettuja palveluseleitä, varmistamaan, että kaikki lapset voisivat aloittaa opinpolkunsu samalta viivalta. Tarkoitus on, että seteli käytetään kyseisen lapsen tuen toteuttamiseen (hoidollinen, pedagoginen ja rakenteellinen tuki).

Varhaiskasvatustyöryhmä jatkaa kustannusten laskemista. Tampereen kaupunkiseudun kehyskunnat sopivat yhteisestä kertoimesta alle kolmi-
vuotiaille.

87 § MAL 2024-2027 -SOPIMUSNEUVOTTELUT; VALMISTELURYHMÄN EHDOTUS SOPIMUKSEKSI

	Kuntajohtajakokous 23.8.2024
Päätösehdotus:	Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan hyväksyä valmisteluryhmän ehdotuksen valtioon ja Tampereen kaupunkiseudun väliseksi maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseksi vuosille 2024-2027 ja lähettää sen jäsenkuntien päätöskäsittelyyn.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet:	SH 21.6.2023, KJK 22.9.2023, SH 27.9.2023, KJK 6.10.2023, SH 29.11.2023, KJK 1.12.2023, KJK 12.1., SH 24.1., KJK 2.2., KJK 16.2., SH 6.3., KJK 26.4., SH 29.5., KJK 6.6, KJK 14.6., SH 19.6., KJK 9.8.
Liitteet:	Valmisteluryhmän ehdotus MAL-sopimukseksi. Valmisteluryhmän kokousmuistio 20.8.2024.
Tiedoksi:	
Lisätietoja:	Seutusihteeri Juhani Pohjonen p. 0405878557 etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi
Perustelut:	Seutujohtaja Nurminen 20.8.2024 Syksyllä 2023 käynnistynyt MAL-sopimusten 2024-2027 valmistelu- ja neuvotteluprosessi on loppusuoralla. Tampereen kaupunkiseudun ja valtioon MAL-sopimuksen valmisteluryhmä on kokouksessaan 20.8.2024 hyväksynyt omalta osaltaan sopimusehdotuksen jatkokäsittelyyn. Sopimuksen voimaantulo edellyttää ehdotuksen hyväksyntää kunnissa ja valtioon osalta talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa ja valtioneuvostossa. Liikenne MAL-sopimuksessa liikenteen osalta keskeisenä asiana on ollut valtioon raitiotielle osoittama liikennerahoituksen 65 M€ jakautuminen seudun kehityksen kannalta tasapuolisemmin ja merkityksellisiin kohteisiin. Sopimusehdotuksessa on hyväksytty valtioon rahoituksen kohdentaminen seuraavasti: - 55 miljoonaa euroa Pirkkala-Linnainmaa raitiotien suunnitteluun ja sen ensimmäisen vaiheen Partola-Niihama -toteutukseen, sekä 3

miljoonaa euroa hankkeeseen kytkeytyvien alikulkujen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi 0,5 miljoonaa euroa Ylöjärven raitiotien suunnitteluun.

- 4 miljoonaa euroa seudun junaliikenteen asemien ja seisakkeiden edistämiseen. Rahoituksesta arviolta puolet kohdentuu Sääksjärven, Messukylän, Ruutanen, Oriveden, Ylöjärven, Epilän ja Harjunintyn asemien esi- ja/tai ratasuunnitteluun sekä pitkän jänteen selvitysten toteuttamiseen. Puolet varataan toteutuksen käynnistämiseen kohteissa, joissa käynnistämiseen nähdään seudun ja valtion näkökulmasta edellytyksiä. Rahoituksen kohdentuminen eri kohteisiin päätetään liikennejärjestelmätyöryhmän ehdotuksen pohjalta.
- 2,5 miljoonaa euroa liikenneturvallisuuden, kestävyys ja pienten parantamishankkeiden edistämiseen valtion maantie- ja rataverkolla (Kestävän liikkumisen kehittämissuunnitelma)

Lisäksi sopimus sisältää 8,06 miljoonaa euroa tukea joukkoliikenteen palveluun.

Kuntien tulee varautua rahoittamaan oma osuutensa sopimuksen liikennehankkeiden toteutumisesta.

Asuminen

Maankäytön ja asumisen osalta keskeiset sopimuskohtat koskevat kaavavarantoja, asuntotuotannon määrää ja sijoittumista, laadun edistämistä sekä eriytymien ehkäisyä.

Asuntotuotannon määrää tavoitellaan edellisen sopimuksen verran eli 13400 asuntoa ja sen kohdentamista 80% merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Erityisiä tavoitteita kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon ei ole asetettu. Näiltä osin sopimuksessa viitataan seudun Rakennesuunnitelmassa 2040 + hyväksytyihin seudun omiin tavoitteisiin ja kuntakohtaisiin osuuksiin. Sopimuksella seutu sitoutuu päivittämään eriytymiskehitystä koskevan tiedon ja laatimaan asumisen laatuohjelman.

Elinvoima

Sopimuksen elinvoimaosuus sisältää seudullisesti merkittävien elinkeinoalueiden edistäminen puhtaan siirtymän investoinneille. Tässä viitataan mm. teollisuuspuisto- ja luvitusmenettelyihin. Kaupunkirakenteelle ongelmalliset järjestelyratapiha ja puutermiinali Tampereella ja Ylöjärvellä on huomioitu myös kirjauksina. Saavutettavuuden kannalta tärkeät valtatie-, raide ja lentoliikenneyhteydet on niinkään kirjattu sopimukseen seudun prioriteetteina valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa huomioitavaksi.

88 § OJALA-LAMMINRAHKA, RAJA-ALUEYHTEISTYÖN CASE-ESIMERKKI

Kuntajohtajakokous 23.8.2024

Päätösehdotus:

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä raja-alueyhteistyön esittelyn tiedoksi ja

että keskustelua kuntavetoisten projektien käynnistämisestä seudullisesti merkittävillä työpaikka-alueilla jatketaan tarvittaessa kuntajohtajakokouksessa.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Käsittelyvaiheet:

Perustelut:

Seutujohtaja Nurminen

Kaupunkiseudulla on selvitetty pitkään puhtaan teollisuuden investointien sijaintimahdollisuuksia. Rakennesuunnitelmassa on tunnistettu potentiaalisimmat alueet ja todettu näiden sijaitsevan pääsääntöisesti kuntien raja-alueilla ja edellyttävän kuntien yhteistyötä. Pääosa alueista on huomioitu maakuntakaavassa.

Valmistelun aikana on linjattu, että alueiden suunnittelu on tarkoituksenmukaista pitää kuntien käsissä ja hyödyntää työssä seudullisia toimijoita Business Tamperetta ja TKS:ää alueiden kehittämisessä. On myös todettu, että alueiden käyttöönotto vaatii kuntayhteistyön lisäksi kaa-voitus- ja elinkeinojohdon yhteistyötä.

Asian etenemiseksi on suositeltu ko. alueille perustettavaksi kuntavetoisia projekteja, jota tukevat BT suurteollisuuden asiantuntemuksellaan sekä TKS seudullisten tilannekuvien ylläpitämisellä. Myös maakuntakaavan valmistelua tulee seurata.

Ojala-Lamminrahka -alueen suunnittelussa ja toteutumisessa on ratkottu samankaltaisia haasteita kuntarajan yli tapahtuvassa yhteistyössä.

Oskari Auvinen ja Mikko Nurminen esittelevät alueen suunnittelun ja toteutuksen vaiheita erityisesti kuntayhteistyön näkökulmasta.

89 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtaja:

Heinäkuun väestö- ja työllisyystilasto toimitetaan 21.8.2024.

Hallintopäällikön haun status.

Kuntajohtajat:

90 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

Vuoden 2024 kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15

9.8.,

MAL-sopimus, sopimusluonnos

Yritysalueyhteistyö

BT/EU toimistosopimus / Airaksinen

23.8.,

MAL-sopimus, neuvottelutulos?

VAKA-palveluseteli / Lauri Savisaari

VAKA-pätevyudet / Maggie Keskinen

Ojala-Lamminrahkaan ja yhteistyömalliin tutustuminen

26.8. Pirkanmaan edunvalvontafoorumi

6.9.,

Vuoden 2025 kokoukset

Green deal

Raidereformiin valmistautuminen

Lukiokoulutuksen tilannekuva ja laatukriteerit

Väestörakenne ja skenaariot 2040, ennakko

TAE2025/raami

BT palvelusopimus H. Ojala

Seudullinen ICT-sopimus, uusiminen

IHT keskustelut kehyskuntien kanssa

20.9.,

Lähijunaliikenteen seudullinen yhteistyö

Keskustojen kaupallisen elinvoiman selvitys

Tiekarttapäivitykset (vaka, opetus ja vapaa-aika)

Seutulike, ajankohtaiskatsaus

Vihreän siirtymän Green Deal

Vihreän siirtymän tilannekuva

IHT:n jatkokäsittely

Seudullinen ICT-sopimus, uusiminen

4.10., BTn valmistelu

KJK:n, EKJ:n, BT:n hallituksen ja johtoryhmän yhteiskokous Tampereen kaupunkiseudun elinkeinostrategiasta vuosille 2025-2030.

~~11.10.,~~peruttu

1.11.,

Raidereformiin valmistautuminen

VAKA-palveluseteli
Seutuvertailut
Väestörakenne ja skenaariot 2040, loppuraportti
TAE2025 päätös
Seutustrategian arviointi, tilannekatsaus

15.11.,
Pyöräliikenteen pääreittien viestintäperiaatteet, esittely
Keskustabarometri
Englanninkielisen koulutuspolun valmistelu
Seutupaneelin kehittäminen

29.11.,
Sini-viherstrategia
Asumisen ja asuntotuotannon tietopohja ja tilannekuva
Koulusegregaation ehkäisemisen edistäminen
Maahanmuuton tilannekuva II

13.12.
Pyöräliikenteen pääreittien viestintäperiaatteet, hyväksyntä
Opiskeluhuollon yhteistyön edistyminen
Sini-viherstrategian vaihe I
Tietoyhteistyöverkoston toimintakatsaus 2024

91 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.15.